

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
V sprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Norvežani proti Švedom.

Te dni se godijo v zveznih državah švedsko-norveških važne izpremembe. Kralj ni hotel potrditi sklepa norveškega državnega zbora, ki zahteva samostojno norveško zastopstvo pri zunanjih državah in posebno konzularne osebe, ki bi zastopale norveške trgovske interese. Ko je zaraditega odstopil norveški minister Michelsen, kralj ni sprejel demisijske. Konflikt je postal vedno ostrejši, norveški državni zbor, storting, pa je ravnokar presekaval zvezno ustavo, da je pooblastil člane državnega sveta, da začasno vodijo na podlagi ustave norveško državo, ker je prenehala personalna zveza s Švedsko in je prenehala kraljeva ustavna oblast. Kako se bo rešil konflikt, ali z vojsko ali mirnim potom, je negotovo, na vsak način je kralj, ki je proti sklepu stortinga protestiral, v hudih škripcih, kajti ustava govori v tem slučaju za Norveško, ki je po prvem členu zvezne ustave svobodna in samostojna država.

Zveza med Švedsko in Norveško obstoji formalno od leta 1814. Leta 1810. je adoptiral zadnji potomec rodu Wasa, Karol XIII., Napoleonovega maršala Bernadotte, za prestolonaslednika. Takrat je v vojski z Rusko zgubila Švedska leta 1809 v miru frederikhamnskem vso Finsko, ki odlej pripada Ruski s pokrajinami Livsko, Gotesko, Ingermansko, osvojenimi leta 1743. Princ Bernadotte si je zato s svojo previdno politiko nasproti Napoleonu osvojil v Kiel-skem miru leta 1814. Norveško. Norveški ta zveza ni bila ljuba, zagotovila si je ustavo, ki sloni na pogodbi eidsvoldski, sklenjeni 17. maja 1814, potrjeni od državnega sveta, kralja Karola XIII. in norveškega stortinga.

Nasledniki Bernadottovi, ki si je nadel ime Karol XIV. Ivan, so se odlej vedno več ali manj morali pogajati in boriti z Norvežani, ki so svobodoljubni, predvsem pa jako demokratični narod, nasprotni aristokratski švedski vladi, vrh tega pa jim zagotavlja zvezna ustava, da ima kralj nasproti sklepom norveškega državnega zbora samo suspenzivni veto, to je, on more razveljaviti sklepe stortinga le za dobo treh let. Po preteku te dobe so vsi sklepi državnega zbora pravomočni. Že štirikrat so Norvežani tem potom prodrli s svojimi sklepi, leta 1821., 1842., 1882. in 1884. Na ta način so 1821 odpravili na Norveškem plemstvo. Sedanji kralj Oskar II. pa je prišel z Norveško v še hujši konflikt, kakor kažejo dogodki zadnjih dni.

Ustava Norveške je v glavnih obrisih sledeča: Norveška je svobodna in neodvisno kraljestvo. Ustava je konstitucionalna, monarhična. Norveška je s Švedsko združena po personalni zvezi pod enim kraljem, ki mora biti lutske vere. Odgovornost ima od kralja izvoljen državni svet, ki sestoji iz dveh državnih ministrov in vsaj sedmih drugih članov. Kralj je zavezan, da biva vsako leto vsaj nekaj časa na Norveškem; v njegovi odsotnosti vodi upravo en državni minister s petimi državnimi svetovalci; ostali ministri in ostala dva člana državnega sveta ostaneta pri kralju na Švedskem. Le v navzočnosti teh naj se odločuje o norveških zadevah in sicer tako, da se dogovore z delom državnega sveta, nahajajočega se na Norveškem. Kralj

ima zgolj izvrševalno oblast, zakonodajno ima le, če storting ne zboruje in med tem časom izdaje naredbes o trgovini, carini in policiji, osebnega ali dednega plemstva ne more podeljevati. Vojske napove v sporazumu z norveškim državnim svetom in imenuje za Norveško in Švedsko skupnega ministra zunanjih zadev (udenrings minister) ter konzulsko in poslaniško osebo. Zakonodajno moč izvršuje ljudsko zastopstvo, državni zbor: storting. Volilno pravico imajo vsi Norvežani, ki so stari nad 25 let, ter bivajo nad 5 let na Norveškem. storting ima 114 članov. Pravice stortingove so sledeče: sme dajati postaviti in jih razveljavljati, naložiti davke, najeti državna posojila, določiti civilno listo, nadzirati finance, pregledati protokole norveškega in švedskega odseka v državni vladi, sme pregledati listine o zvezah kraljevih s tujimi državami, pozvati na odgovor vsakega državljan v javnopravnih zadevah, izveniš kralja in njegovo obitelj, imenuje pet pregledovalcev državnih računov, pregleda listine, ki določajo uradnikom plače in penzije. Kralj ima le suspenzioni veto, po treh letih so pravomočni tudi tisti sklepi stortinga, ki jih kralj ne potrdi.

Državno upravo vodi norveška vlada. Dežela je razdeljena v 20 okrožij. Okrožja vodijo glavariji (Amtmann), tem so podrejeni podglavarji (Vogt), policijski šefi, davkarji in predstojniki deželnih občin (Lensmand). Justico izvršujejo po trgovinskih mestih mestni sodniki (Byfoged) s tremi ali štirimi pristavi, po deželi potujoči deželni sodniki (Sorenskriver). Apelacijskih sodišč je več, zadnja inštanca je najvišji sodni dvor v Kristianiji. Udje tega sodišča tvorijo državno sodišče, ki presoja v prvi vrsti ustavne zadeve. To sodišče je močno orodje v rokah državnega zbora, ki lahko toži vlado, kar se je že zgodilo.

Trgovinski interesi Norveške, ki pridejo večkrat v konflikt s švedskimi so veliki. Kmetijstvo Norveški ne prinaša mnogo dohodkov, ker je 71 odstotkov dežele neproduktivnih. Skoro vse žito treba uvažati, uspevata le ječmen in oves; krompirja je le za potrebo. Pač pa je precej živine. Industrija se pravkar nekoliko počasi razvija; večinoma je lesna in kovinska. Rudarstvo je slabše razvito, srebro se koplje v Kongsbergu, baker, apatit in žveplo v Røraasu.

Pač pa je zelo razvita in v najlepšem razcvitu trgovina z ribarstvom. Z ribarstvom se preživljajo skoro vsi Norvežani. Svoje ribe izvažajo posebno na Španjo, les pa na Angleško in Nemško. — Izvozilo se je iz Norveške leta 1901. za 452,390.000 kron.

Norveško trgovinsko brodogradnjo je štelo l. 1902.: 5445 jadrnic, 1123 parnikov, terej 6668 ladij z 1,467 089 tonami.

V norveških pristaniščih je pristalo 12.401 ladja s 3,110.878 tonami, odšlo pa je 12.031 ladij s 3,048.137 tonami.

Izvrstne so železnice, brzozjavne in sploh vse prometne zveze. Finančno stanje Norveške je povoljno.

Vojna moč Norveške je tale: v vojski 80.000 mož in 800 častnikov, vojaška dolžnost je splošna in se začne s 23 letom. Vojno brodogradnjo sestoji iz 49 ladij z 28.848 tonami, 52 460 indiciranimi konj. močmi, 222 topovi, 82 torpednimi

cevmi, 2638 mož. Oklopnic ima Norveška 4; vojno pristanišče je Horten.

Vojna moč Švedske znaša 35 875 mož v mirovnem času, črna vojska in deželna bramba znašala blizu 460.000 mož. Vojno brodogradnjo Švedsko šteje 68 ladij z 61.261 tonami, 112.410 indiciranimi konj. močmi, 325 topovi, 72 torpednimi cevmi; oklopnic je 10. — Moštva je blizu 3000.

O sporu med Norvežani in Švedi se došla sledeča poročila:

Kristianija, 8. junija. Državni svet je sklenil včeraj, naj se izloči iz trgovinskega ministrstva oddelek za zunanje stvari in se uredi kot samostojno ministrstvo. Za ministrstvo zunanjih stvari so imenovali državnega ministra Loevlanda. Sklenili so, črtati skupen znak v bojni zastavi. Deželno bramborsko ministrstvo je naznanilo armadi sklep stortinga, da prevzame vodstvo armade državni svet.

Stockholm, 8. junija. „Stockholm Dayblad“ poroča, da so vsi v ministrstvu za zunanje stvari nameščeni švedski diplomati odstopili.

Stockholm, 8. junija. Predsednik norveškega stortinga, Berner, je prosil kralja Oskarja, naj zasliši odposlaništvo, ki bi mu izročilo adresno, katero je sklenil storting. Kralj je odgovoril: „Ker ne priznam sklepov, sklenjenih s kršenjem ustave, ki pomenjajo vstajo proti lastnemu kralju, odklanjam sprejeti odposlaništvo.“ Nadalje je naznanil kralj, da je pooblastil Sieberna, da sprejme adresno.

Stockholm, 8. junija. Tu je bil državni svet, ki mu je predsedoval kralj Oskar.

Berolin, 8. junija. „Voss. Zeitung“ poroča iz Stockholma: Tu niso pričakovali, da se razvijejo dogodki na Norveškem tako hitro. Splošno je vse nejevoljno, ker so razdrli Norvežani samovoljno skupno zvezo, ne da bi se ozirali na zaprisežena določila temeljnih zakonov.

Stockholm, 8. junija. „Aftonblad“ piše: V stortingu so izjavili, da je prenehala kraljeva oblast in da je razrušena zveza, a niti z besedico niso omenili, da bi tudi Švedi morali pritrditi sklepu. Naravno je, da je to s švedskega stališča preukucija. Na kralja so sklenili adresno polno lepih besedi v onem trenutku, ko so mu oropali krono. Kralj pa ravno tako, kakor vsak drugi, dobro ve, da ne more skleniti ničesar, ne da bi temu pritrdilo tudi švedsko ljudstvo.

Stockholm, 8. junija. „Stockholm Thidung“ piše: Storting je izbral slabo sredstvo, s katerim opravičuje svoje postopanje. Tega ne bo mogel nikdar pravno opravičiti, da je odstavil kralja zato, ker si je kot norveški kralj in kot kralj zvezane Norveške in Švedske pridržal pravico, da ni potrdil sklepa, ki nasprotuje zvezi in pravicam zveznih držav.

Malmö, 8. junija. „Sydsvenska Dayblad“ piše: Norveški storting je povzročil s svojim sklepom, da je prenehala leta 1814. sklenjena nagodba med Norveško in Švedsko. Norveška je zdaj v onem stanju, kakor je bila po krelskem miru, namreč provincija švedskega kralja. A to se ne zgodi, ker večina Švedov misli, da zveza z Norvežani ni vredna žrtve.

Berolin, 8. junija. Iz Stockholma poročajo: Najnovejši dogodki dokazujejo, da Švedi ne sprejmejo mirno včeraj sklenjenih sklepov v norveškem stortingu, marveč se pripravljajo na najostrejši odpor. Došla so poročila, da mobilizirajo švedsko vojaštvo, ki bo prisililo Norvežane priznati vladarsko rodbino Bernadotte. Švedi sklepajo, da hočejo postati Norvežani samostojni, kar se jim zdi nad vse čudno, ker so priznali Norvežanom mnogo predprav in so bili tudi glede konzularnega vprašanja pripravljeni skleniti kompromis.

Hamburg, 8. junija. „Hamb. Nachr.“ poročajo iz Kodanja: Švedske vojaške čete so se že začele pokati proti norveški meji. — Stockholmska posadka je pripravljena, da odrine na bojišče. Na kolodvorih so že pripravljeni vojaški vlaki. Švedi so za vojsko jako navdušeni. Vojna stranka hoče vojsko z Norvežani.

Berolin, 8. junija. Na tukajšnji borzi se je danes govorilo, da so se spopadli ob norveški meji pri Frederiksballu norveški in švedski obmejni stražniki. Pričeli so streljati Norvežani. Poročilo je vzbudilo velikansko pozornost in so osebno diplomate vnevoljeni.

Stockholm, 8. junija. Švedski državni zbor ima 20 t. m. izredno sejo. Prestolonaslednik se povrne jutri v Stockholm.

London, 8. junija. V Londonu stanujoči vplivni Norvežani predlagajo v „Daily News“, naj se ponudi norveški prestol princu Adolfu Connaughtu.

Dunaj, 8. junija. Tukajšnji diplomati krogi so mnenja, da se nobena država, tudi Rusija in Danska ne namerava vmešavati v spor med Norvežani in Švedi.

Berolin, 8. maja. Švedi sami se menda tudi ne ogrevajo zelo za zvezo, ki je doslej obstojala med njimi in Norveško. — Zvezo je Švedska zato cenila, ker je bila koristna nasproti Rusiji, ki bi kaj rada porabila švedske pokrajine. Rusija hlepi po švedskih pristaniščih, ki so brez ledu, dočim ima Rusija v baltičkem morju precej slabe luke. — Švedska upa, da se bo sedaj sklenila s samostojno Norveško boljše in trdnjše zveza kot je bila dosedanja, ki je Norvežane le tlačila. Stockholmski list „Nya Dagligt Allehanda“ piše: „Noben švedski politik ne bo silil Norveške, da ostane v zvezi, ki je Norvežanom le breme.“ Drugi švedski listi sicer zelo ostro pišejo, pa bolj iz ozirov na Oskarja II.

Dunaj, 8. junija. „N. Wr. Tagblatt“ poroča iz Berolina: Švedski diplomati so mnenja, da se izreče švedski državni zbor za ločitev obeh držav. Kake posledice bo imelo kršenje ustave, ni mogoče presoditi. Težko, da bi Švedi pričeli vojsko. Kralj je miroljuben in star, tudi Norvežani niso bojevit. — Neverjetno je, da dovoli kralj, naj postane norveški kralj kak švedski princ. Edino bistveno vprašanje je, če ostane na Norveškem še monarhija ali se pa uvede ljudovlada.

Stockholm, 8. junija. Danes ob pol 6. zvečer je odredila vlada cenzuro brzozjav in telefonskega prometa z inozemstvom. To je znamenje, da se je postril spor. Jutri zjutraj se vrši kronski svet pod kraljevim predsedstvom. Kralj sam je proti vojski a prestolonaslednik in državni svet sta mnenja, da je vojska neizogibna. Norvežani hitro zapuščajo mesto in deželo. Vsi vlaki na progi v Kristianijo so prenapolnjeni.

Kristianija, 8. junija. Vojni oddelek je zapovedal, naj se jutri ob 10 uri popoldne zamenjata dozdanji zastavi na trdnjavah in ladjah z novo norveško zastavo. Zamenjavanje zastav bo pozdravljeno z 21 streli.

Kodanj, 8. junija. „Tagblatt“ poroča iz Stockholma: Danes ob 10. uridopoldne so sklenili v ministrskem svetu, da odpošljejo Norvežanom ultimatum.

Norveška se je torej ločila od Švedske in sicer tako mirno, trezno in premišljeno, kakor edinole zna tako visoko izobražen narod kot je norveški. Take dostojne revolucije zamorejo uprizoriti le severni narodi, ki so se ob silnem morju in mrzlem severu naučili eneržije in hladnosti. Sicer bi se kralj Oskar lahko uprl sklepu Norvežanov in jim napovedal vojsko, toda to bi najbrže malo pomagalo: vstrajni in trdovratni Norvežani bi gotovo ne trpeli dolgo jarma, proti kateremu se že tako dolgo borijo. Kralj se bo morda lažje k temu od-

lečil, ker so Norvežani s čudovitim taktom in honetnostjo ponudili prestol princu iz hiše bernadotske. Vsi tu mislijo na princa Karola, vojvode vestgotlandskega, ki je star 44 let, oženjen z dansko princesinjo Ingeborg in zelo ljubezniv. Če pa Oskar odkloni ta predlog, si bodo Norvežani sami volili kralja, če ne Bernadotovca, pa kakega princa iz druge tuje vladarske hiše.

Rusko-japonska vojska.

Za mir.

Washington, 8. junija. Ruski poslanik Cassini je dobil včeraj dolgo brzojavko. Ta brzojavka je v zvezi z brzojavkami, ki jih je poslanik pretečen teden poslal svoji vladi o mnenju predsednika Roosevelta, glede na sklep miru. Japonski poslanik, ki je včeraj po 9. uri prišel v „Belo hišo“, se je ondi 20 minut razgovarjal z Rooseveltom. Po svojem povratku je poslal svoji vladi dolgo brzojavko. Napram časnikiarjem se je izjavil, da je stvar preveč kočljiva, kakor da bi mogel kaj povedati javnosti. Roosevelt se trudi, dobiti japonske mirovne pogoje s posredovanjem Takohira. Predsednik je povedal časnikiarjem, ki so ga obiskali v „Beli hiši“, da je bil ameriški poslanik v Peterburgu sprejet od carja v Carskem selu, ali to pa danes. Povdarjal je, da Amerika formalno ne ponuja posredovanja, ampak ameriški poslanik ima le namen, izvedeti od carja, v koliko Amerika lahko pomaga, da se čim prej sklene mir.

London, 8. junija. Washingtonski dopisnik „Morningpost“ poroča včeraj, da se mu je uradno naznanilo, da ameriška vlada upa, da bo v zvezi z nekaterimi lastni evropske celine lahko podala Rusiji v 48 urah formalne predloge glede miru.

Dunaj, 8. junija. „Anglobanka“ je od svoje tržaške filijalke dobila brzojavko, da je ondi došlo poročilo, da se je car obrnil naravnost na Roosevelta za posredovanje.

London, 8. junija. „Daily Telegraph“ iz Washingtona poroča: Vsi krogi strogo molče o mirovni akciji; to pa posebno radi tega, ker ameriški poslanik v Peterburgu o svoji avdijenci pri carju ni še poročal. „New York Herald“ meni, da ameriški poslanik Mayer saj formalno ni carju ponudil posredovanja; car se je baje izrekel, da bi po Rooseveltu rad izvedel za japonske mirovne pogoje. Ves uradni Washington meni, da je vsaj začetek pravi, akoravno bodo pretekli še tedni, predno se bo iz vsega kaj izcimilo. Tajnik Rooseveltov je popoldne priznal, da poslanik Mayer še ni poslal poročila. Tudi ni hotel povedati, če mirovna akcija dobro napreduje. Tudi ni hotel povedati, če je Amerika res ponudila posredovanje.

Ruske križarke v Manili.

Manila, 8. junija. Admiral Enquist je ob 1. uri zjutraj dobil od carja Nikolaja povelje, naj ostane v Manili, naj se ravna po navodilih ameriške vlade ter naj, kolikor mogoče, popravi ladje. Filipinski guverner je potem pozval admirala Traina, naj odredi vse potrebno glede razdelbe ruskih vojnih ladij, častnikov in moštva.

Rusija in Kitajska.

Peterburg, 8. junija. Rod Lanov v Mongoliji, ki stoji navidezno pod kitajsko nadoblastjo, v resnici pa je neodvisen, noče doveliti ruskim trgovcem dohoda v njih ozemlje; s tem je otežkočeno preskrbovanje ruske armade z živili. Ruski ogledniki, ki so odslej šli daleč naprej preko nevtralnega ozemlja, so zelo ovirani.

Pred sodiščem.

V Harbin so Rusi dovedli 60 Japoncev, ki so z japonskimi čolni vozili po ruskih rekah.

Ker so Kitajci ubili podpolkovnika Bogdanova, je ruski državni pravdnik tožil več Kitajcev, od katerih je bilo 14 od kitajskega sodišča obsojenih na smrt, dva k enoletni ječi. Glave obsojenih bodo postavili na kraj umora in jih razstavili v strašilo na koleh. Na kitajske stroške se postavi Bogdanovu spomenik.

Japonski poslanik v Wašingtonu o mirovnih pogojih.

London, 8. junija. Iz Newjorka poroča „Daily Telegraph“: Že več tednov govore v diplomatičnih krogih mnogo o dozdavnih japonskih pogojih. Edini so vsi le v eni točki, da morajo biti pogoji na koncu vojske zelo različni od onih, katere je bila voljna sprejeti Japonska ob pričetku vojske. Dopisnik je obiskal japonskega poslanika pred tedni, ko vprašanje še ni bilo tako nujno, ko sedaj in se velika pomorska bitka še ni bila. „Ako Rusija“, je dejal poslanik, „res hoče pravi, trajni mir in ne le premirja, se bo pokazalo, da Japonska ravna plemenito“. Le toliko je hotel poslanik povedati in je večkrat povdarjal, da je govoril le osebno in ne za svojo vlado.

Na Sahalinu.

Pomlad je letos hladna in še leži sneg po sahalinskih gorah. Začel se je lov na slaničke in pomladna setev. Mnogo zemlje pa ostane letos neobdelane, ker so ljudje odšli na celino, in ker so semena silno draga. Konji in goveja živina so redki in žito je poskočilo na trikratno ceno. Življenje na Sahalinu se je izpremenilo. Doslej so delali na polju kaznjenci. A zdaj so mnogi kaznjenci postali prosti naseljenci in kazniškega dela ni skoro nič več.

Pričakujoči boja.

Iz Gundulina poročila ruski dopisnik: Naše levo krilo se je pomaknilo nekoliko na jug. Drugih prememb ni na bojišču. Tukaj vsi pričakujemo bitke v najkrajšem času. Japonci gotovo potegnejo v Mandžurijo vse posadke iz Inakava, Port Artura in Daljnega, kjer se jim zdaj nepotrebne. Vsi čakamo odločilnega povelja, dasi vemo, kako težka naloga nas čaka in koliko odgovornost imamo proti domovini in carju. Negotovost najslabše vpliva na obe armadi. Čim prej se odloči boj, tem bolje za vojake. Ali bo še vojna ali nastane mir, o tem se ne pogovarjamo. Zelimo si le odločitve, da ne bi tičali tu v negotovosti.

Peterburg, 7. junija. Važne vesti poročajo, da Japonci obkoljujejo levo rusko krilo.

Poročilo Roždestvenskega.

Peterburg, 8. junija. Brzojavka admirala Roždestvenskega iz Tokia 6. t. m. se glasi: Dne 27. maja ob pol 2. uri popoldne se je pričel boj z 12 japonskimi velikimi ladjami in 12 križarkami. Ob pol 3. uri se je moralo poveljništvo premestiti na „Suvarova“, ki je bil v središču. Ob pol 4. je moral stopiti del generalnega štaba z menoj, ki sem izgubil zavest, na rušilca torpedovk „Bujni“, na čegar krovu se je že nahajalo moštvo potopljenih „Oslablje“. Nadpoveljstvo je prevzel kontreadmiral Nebogatov. Ponoči je „Bujni“ izgubil eskadro izpred oči. Zjutraj smo zagledali „Dimitrija Donskega“ z dvema torpedovkama. Moštvo „Oslablje“ so spravili na „Dimitrija Donskega“, mene pa na rušilca „Bjedovja“, ki je plul z „Gromkim“ naprej. Dne 28. zvečer se je — kakor sem izvedel — „Bjedovi“ udal in prišel 31. maja v Saseho. Zvedel sem, da je Nebogatov v Sasehi.

Vjete ruske ladje imajo — japonska imena.

Berolin, 8. junija. Iz Tokia poročajo: V pomorski bitki v Korejski cesti zajete ruske ladje, ki so sedaj pridružene japonskemu brodovju, so dobile japonska imena. „Bjedovij“, na katerem je bil ujet Roždestvenski, se sedaj imenuje po japonsko „Hacuki“.

Japonci na ameriških ladjah.

London, 8. junija. Kako delujejo Japonci, se razvidi iz sledeče epizode: Na ameriških ladjah je bila navada, da so častniki smeli jemati seboj svoje lastne slugе, ki niso bili ameriški državljani, včasih zamorce, včasih Japonce ali Kitajce. Slučajno pa se odkrili, da so japonski slugе risali ameriške bojne ladje ter sploh delali vojaške beležke, ki so jih potem skrili. Zaradi tega so odredili, naj se vsi japonski slugе odstranijo z ameriških vojnih ladij.

Spomenik Togovi zmagi.

Japonski mornariški urad je dobil na tisoče vprašanj, kako bo proslavil Togovo zmago pri Okimošimi. Sedaj je sklenil, da postavi za spomenik velikanski svetilnik. Luč iz tega svetilnika se bo videla nad 130 km daleč in bo obsevala celo bojišče. Denar za to napravo bodo javno nabrali.

Parlamentarne vesti.

Včeraj popoldne je bil ministrski svet, ki mu je predsedoval Gautsch. Navzoči so bili vsi ministri. Določili so dnevni red za poletno zasedanje državnega zbora. Razgovarjali so se tudi o izpremenjenem političnem položaju, ker je zboroval uspešno češki deželni zbor. Med poslaniškimi krogi se govori, da bo predložena zbornici v posvetovanje trgovinska pogodba z Nemčijo. Člani proračunskega odseka si od 17. do 19. t. m. ogledajo nova dela v tržaškem pristanišču.

Kriza na Ogrskem.

Po Binkoštih nameravajo predlagati v ogrski zbornici, naj se izjavi, da sta razpust in odgodenje zbornice nezakonita, dokler ni sestavljena nova parlamentarna vlada. Opozicionalno glasilo „Magyar Ország“ priobčuje članek z ozirom na spor na skandinavskem poletoku. V članku opozarja na nevarnost, če eden in isti vladar vlada več narodov in je naklonjen enemu bolj, kakor drugemu. Ljudska volja in moč pravice ter ustave sta močnejša, nego vsi bajoneti. Kralj Oskar ne opravi z vojno silo ničesar proti svobodoljubnemu norveškemu narodu. Če bi bil šel kralj pravočasno med norveško ljudstvo in bi tako spoznal ljudsko

voljo, bi se marsikaj ne bilo zgodilo. A zdaj je prepozno.

Dogodki na Ruskem.

Kolin, 8. junija. „Köln. Ztg.“ poročajo iz Peterburga: Vojna stranka ni s svojim predlogom, da bi se uvedla vojaška diktatura, prodrila; umakniti se je morala policijski. Z imenovanjem Trepova za policijskega načelnika so se podredili vsi ministri Trepovu, vsled česar je odstopil Buljgin. Vsi družabni sloji so razburjeni.

Varšava, 8. junija. Včeraj zvečer je bil ustreljen z dvema streloma iz revolverja tovarnar Neumanovič. Napadalcu so pobegnili.

Peterburg, 8. junija. Med službo božjo v luteranski cerkvi v Vuričevem so napadli delavci policijskega mojstra Grodevskega; vrgli so ga na tla in ustrelili z revolverji. Napadalcu so ušli.

Peterburg, 8. junija. Trdi se, da postane Witte ob 25letnici svojega službovanja ruski državni kancler. Dasi trdijo, da ni Witte več tako vpliven, ostane dejstvo, da se posvetuje car z njim o vsakem važnem vprašanju.

Berolin, 8. junija. „Post“ poroča, da se je moral veliki knez Vladimir preseliti v Carkeje selo, ker je bil vedno v smrtni nevarnosti.

Peterburg, 8. junija. Vladni vestnik poroča, da se je pričel danes ministrski svet posvetovati o predlogih Bulyginovih o sklicanju ljudskega zastopstva.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.

Na pustni torek. Letes na pustni torek prišel je tesar Janez Frank v Lahov hlev v Ložu okolu polnoči spat. Ko se je slačil, vstopita v hlev Janez Zabukovec in namaškaradeni Matevž Turk. Slednji se je hotel tu razpraviti. Za tema dvema vstopita še Andrej Frank in obdolženec Janez Hlapše, posestnika sin iz Loža. Ker so bili pa prišli fantje nekoliko vinjeni, jeli so po hlevu razgrajati. Turk je pograbil vile, katere sta mu hotela Andrej Frank in Hlapše iz rok iztrgati; pri tem se je pa Hlapše nataknil na vile in si na stegau raztrgal hlače. Tudi Janez Zabukovec jih je vlekel na dvoje, končno je pa še Janez Frak vstal s svojega ležišča ter je hotel prepirajoče iz hleva spraviti, kajti on se je bal, da bi mu gospodar ne prepovedal tja hoditi spat. Vtem je pa pograbil Hlapše železno grebilo ter ga z njo dvakrat udaril po glavi. Ta poškodba označila se je sama na sebi za lahko telesno poškodbo, in je bil Hlapše pri c. kr. okrajni sodnji v Ložu obsojen na 14 dni zapore. Štiri dni po tej razsodbi zglasil se je brat poškodovanega, Andrej Frank, pri tem sodišču in je naznanil, da je Janez Frank brčkone vsled po Hlapsetu prizadete udarca ponoči umrl. Pravil je tudi, da je bil brat zadnje dni zmešan ter je vedno govoril, da pojde v bolnico. Raztelesenje trupla je dognalo, da je Janez Frank res umrl vsled nastalih nasledkov te poškodbe. Obdolženec dejanje priznava, zagovarja se le z nekim silobranom, čes, da je Janez Frank po grebilo skočil, da bi z njo njega udaril, a da je on to preprečil, da je preje grebilo pograbil. Janez Hlapše je bil le prestopka zoper telesno varnost spoznan krivim in obsojen na 6 tednov zapore.

Močnega se je delal. Na večer 18. decembra 1904 zapustil je France Prešern v družbi več drugih delavcev neko gostilno na Javorniku. Bil se ga precej navlekel, zato je začel v svoji pijanosti sitnosti stresati in se bahati, kako da je močan. Naskočil je tudi Tineta Beznika, tovarniškega delavca na Savi, ter ga udaril brez povoda z roko po ustih. Beznik mu ni vrnil tega udarca, ampak je šel, kakor sam pravi, jezen s tremi tovariši naprej. Prešern pa je šel za njimi vedno zabavljajoč in trdeč, da zna še pe starem udariti in da se nikogar ne boji. Temu izzivanju napravil je obdolženec konec s tem, da se je obrnil ter Prešerna sunil z rezilnim orodjem, najbrže z nožem, v lice, na kar je stekel. Prešern je po sunku postal takoj trezen ter je domov idoč tožil, da je levo oko izgubljen. Spremljajoči Ivan Zvan, ki ga je pogledal, je videl, da je oko rdeče in s krvjo podpluto. V ljubljanski bolnici morali so pokvarjeno oko operativnim potom odstraniti. Porotniki so krivdorek zanikali nakar je sodišče Beznika oprostilo.

Dnevne novice.

Slovanskim trgovcem in slovanskemu občinstvu! V slovenskem trgu Domžale na Kranjskem se je naselila peščica nemških Tirolcev ter pričela ondi slamičarsko obrt. V par letih se je ta nemška naselbina pomnožila in postala tako predrzna, da z vso silo zatira domači življ. edavno je priredila nemške slavnost razvitja svoje nemške zastave, pri kateri je s frankfurtaricami provocirala domače prebi-

valstvo. Nemci so pričeli na domače prebivalstvo iz zasede metati kamenje in streljati. Tako početje mora roditi odločen odpor. — Najuspešnejši je tak odpor na narodnospodarskem polju! — Slovanski trgovci po Slovenskem, Češkem, Moravskem, Dalmaciji, Istri, Bosni in po Srbskem naročajte slamičarje v domžalskih slovenskih tovarnah slamičarjev. Te tovarne so: M. Cerar, Andrej Jančigaj, And. Maček, Fr. Hojnik, Franc Mazovec, Janez Klemenčič, I. M. Flis, M. Mayer. — Vsi ti slovenski tovarnarji slamičarjev v Domžalah lahko dobro postrežejo in ako bi imeli več odjemalcev bi lahko tudi veliko več delali nego sedaj. Slovanski trgovci podpirajte te može, ki so v hudem boju z nemškim kapitalom, slovansko občinstvo zahtevaj povsed slamičarjev od zgoraj imenovanih tvrd!

Poziv vsem zavednim slovenskim občinam ob novi železnici.

O krivicah, katere so se od strani podjetništev godile našincem, se je mnogo pisalo. Toda ni jim bilo tega dovolj, sedaj hočejo še slovensko zemljo blatiti z nemškimi in laškimi spakami. Čisto slovenski zemlji hočejo dati tu j značaj. — To je škandal, katerega zaveden narod ne more in tudi ne sme prenesti. Slovenske občine, kje ste? Ali Vam to še ni znano? Ali se vam ne krči srce od jeze nad takim žaljenjem slovenskega naroda? Županstva, pokažite, da nespite, da čujete, da ste narodna! — Vložite protest na železniško ministrstvo! Zahtevajte, da so vsi napisani na prvem mestu slovenski!!! Naj bi tudi vsi slovenski poslanci storili svojo dolžnost!

Slovenska šola v Trstu.

Po razsodbi upravnega sodišča na Dunaju in odloku naučnega ministrstva, je v soboto razpravljala na mestnem magistratu pozivedovalna komisija, ki ima nalogo, da razvidi, so li okoličanske šole prikladne za slovensko mestno deco. Magistrat ni bil zastopan. Komisiji je predsedoval magistratni pristav g. Rozzo, slovenske očete pa je zastopalo 5 Slovencev. Razpravi je prisostvoval tudi dr. Gregorin, polnomočnik proslilcev in je dokazal da razmere v mestu onemogočujejo mnogobrojnim slovenskim otrokom pehnanje okoličanskih šol, ki so tudi z ozirom na prostore in učni načrt nedostadne. Solški nadzornik g. Niderman je podpiral izjave dr. Gregorina in pristavil, da je v Trstu potrebna slovenska šola tudi iz pedagoškemoralnega stališča. Vobče je bila razprava komisije resna in stvarna in tako je sedaj odvisno zgolj od namestništva, ali ustreže slovenski zahtevi ali ne.

— Goriške novice. Zupanu goriške mu, dr. Venutiju je vedno slabše. Zdravnik dr. Escher iz Trsta smatra položaj za skrajno nevaren. — Pernošpera se pojavlja na trti skoro po vsem Goriškem, trtna uš je sedaj tem bolj nevarna, ker je trta šele sedaj v cvetju in to zaradi slabega vremena. Treba bo pridno polivati, če ne bo vse uničila.

— Umrl je na Opčinah posestnik Edvard Drašček, star 57 let.

— Vsed bede je skočila v Trstu iz svojega stanovanja na cesto stotnikova sirota Ana Latemsky ter se ubila.

— Samomor. V sredo 7. t. m. okoli 11. ure popoldne je moštvo ene domobranske stotnije v gozdu zraven Zrelca pri Celovcu našlo častniškega sluga Matija Zagarja od 17. pešpolka ustreljenega. Telo je bilo že popolnoma hladno; katere uro da se je usmrtil, se ni moglo dognati, ker v torek proti večeru je iz Celovca odšel ter ga potem v mestu ni nikdo več videl. Ustrelil se je s samokresom, katerega je častniku pri katerem je bil v službi vzel. Vzrok samomoru ni znan.

— Vipavska železnica. Drugi občni zbor vipavske železnice je pokazal dohodkov za leto 1904. K 148.760, stroškov pa 122.248 K.

— Papež redovom. Rim, 9. junija. „Giornale d'Italia“ trdi, da je papež poslal vsem redovom okrožnico, da odslej pod nobeno pretezo ne smejo dati prenočišča tujim osebam.

— Poročil se je gospod Karol Zörer na Dunaju z gđ. Anico Pirc iz Ljubljane. — Poročil se je v Gorici g. Fran Vidmar, c. kr. sedni avskultant

v Rovinju z gđ. Rudolfo Fonovo iz Gorice.

— **Otroški vrtec za Radovljico-Predtrg.** Piše se nam: V krogu nekaterih rodoljubov se je že pred časom omenjala živa potreba otroškega vrtca za Radovljico in bližnji Predtrg. Ž. l. da hvala-vredna misel ni našla rodovitnih tal in da naše mesto še danes nima otroškega vrtca, dočim jih imajo celo manjši kraji po Slovenskem. Kako potreben bi bil za ta kraj otroški vrtec, izpričuje dejstvo, da mnogi otroci brez skrbnega nadzorstva pohajajo po ulicah. Pri otrokih, ki že v nežni starosti pogrešajo vzgojne opore, se maščuje ta nedostatek prav kmalu. Zaradi tega se dogaja, da so otroci že zarana pokvarjeni. Kaj bo iz našega naroda, ako se bo to nadaljevalo? Osobito v radovljiškem okraju, kjer se pije veliko žgahja, bi bilo treba obrniti vso pozornost na dobro vzgojo otrok. Ustanovljati bi morali zelo marljivo otroške vrtce, da se otroci pod razumnim nadzorstvom ne premlade vrtnarice navajajo na boljše pota. Za tukaj bi se torej nujno priporočal otroški vrtec, kateri pa bi meral biti nekako oddeljen posebej za Radovljico in posebej za Predtrg. Stroške bi naj deloma nosili občini, deloma rodbine. Toliko v premislek merodajnim činiteljem, katerim je na srcu blagor občanov.

— **Solske razmere na Krki.** Poroča se nam: Na Krki imamo dvorazredno ljudsko šolo, katero so početka obiskavali tudi otroci iz Marincevasi in Globočega. Menda pred petimi leti pa so meni nič tebi nič vselili te otroke v šolo v Zagradcu in jim prepovedali hoditi na Krko. Sedaj otroci že pet let ne hodijo v nobeno šolo. Na Krko ne smejo, v Zagradcu jih nočejo, ker imajo itak že pretesno šolsko sobo. Ljudje pa v Marincevasi in na Globočcem sploh želijo, da ostanejo njih otroci vsolani v šolo na Krki, ker spadajo pod Krško župnijo in so svoj čas tudi prispevali za krško šolo, a za zagraško nikdar. Šolske oblasti se izgovarjajo, da spadata omenjeni vasi v zagraško občino. To je sicer res, a za ljudi je merodajnejši sedež župnije iz raznih razlogov. Tudi ni res, da sta Marincevasi in Globočko nad uro oddaljeni od Krke. Pač je nekaj minut bližje do Zagradca, nego do Krke, a to za šolske oblasti ne more biti edini razlog, da bi ne ustregle želji ljudstva, ki hoče svoje otroke pošiljati na Krko in ne v Zagradec. Sicer pa imajo Globočani svojo pot do Krke, dočim otroci ne morejo lahko v Zagradec, ker čez reko ni nikjer varnega mostu. Na Krki se za silo tudi dobi še ena soba za šolo, dokler se ne zgradi novo šolsko poslopje. Naj torej višja šolska oblast že enkrat ukrene, da smejo otroci iz Marincevasi in Globočega zopet hoditi na Krko v šolo, kakor želijo starši. Drugod starše kaznujejo, če otrok ne pošiljajo v šolo, tukaj pa so že pet let brez vsacega poduka. Nikar jih ne silite v Zagradec, kamor nočejo, ker so ljudje pripravljani plačati svoje prispevke, kedar se bode razširila krška šola.

— **Jubilejno svetinjo** je o priliki učiteljske hospitacije dne 8. t. m. prejel g. nadučitelj na Raki Fr. Lunder za svoje 40letno neumorno delovanje na pedagogičnem polju. Gosp. šolski nadzornik in zbrano učiteljstvo je g. slavljenca prisrčno čestitalo. Vrli rodbini Lundrovi ostane ta dan gotovo v lepem spominu: deloma radi slavlja g. jubilara-nadučitelja, deloma radi laskave in zaslužene pohvale glede šolskih uspehov. Tudi mi se pridružimo s prijateljskim priznanjem — in to tem rajši, ker je g. nadučitelj Lunder vseskozi mož značilen in poštenjak. Bog ga ohrani na Raki še mnogo let!

— **Občinskim tajnikom in uslužbencem.** Iz Velenja smo prejeli naslednje vabilo: Med tremi leti se je ustanovilo društvo slov. avtonomnih uradnikov in uslužbencev po vzgledu stanovskih društev raznih narodov v Avstriji. O namenu društva, ki je zboljšanje gmotnega položaja in okrepitve stanovske zavednosti, so letos že pisali vsi slovenski časniki in gotovo je vsak stanovski tovaris prepričan o važnosti in nujni potrebi tega društva. Da pa drug drugega spoznamo, da natanko določimo naše zahteve in naše stališče, bode dne 2. junija t. l. predpoldnem v Ljubljani shod vseh tajnikov občin, okrajnih zastopov ter vseh uslužbencev avtonomnih uradov na Slovenskem s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav; 2. organizacija in nje cilj; 3. predlogi in nasveti; 4. slučajnosti. Tovariši! Pri avtonomnih uradih imamo v kratkem pričakovati marsikatero prenosno in potrebno je, da zavzamemo stališče in damo društvu direktivo za postopanje v raznih zadevah. Radi tega je potrebno, da se vsak tovariš udeleži tega važnega shoda in pomaga društvu postaviti na trden temelj. Na svidenje v beli Ljubljani!

— **Srbi na Slovenskem.** Slovenski listi so zabeležili vest, da pridejo Srbi o Binkoštih s posebnim vlakom v Ljubljano in Postojno. Poseben vlak res pride,

ali ne o Binkoštih, ampak na Ivanj-dan, ki bo 7. julija po novem koledarju. Potovanje je oloženo zato, ker je uprava postojnske jame pisala, da o Binkoštih prihaja v Postojno toliko tujcev, da oni ne bi mogli bratov Srbov vsprejeti tako, kakor bi želeli. Zato prosijo za odložitev na drugi čas, ko bodo mogli dostojno vsprejeti srbske brate. Ob odkritju Prešernovega spomenika prirede Sibi iz kraljevine, kakor smo že poročali, tudi poseben vlak v Ljubljano.

— **Vsled pričakujočega močnega osobnega prometa** povodom binkoštnih praznikov izdal je obratni inšpektorat južne železnice važne odredbe. Na binkoštno soboto in terek vozi osobni vlak št. 31 v dveh delih mimo Ljubljane. Binkoštno soboto gre izjemni osobni vlak iz Trsta v Gorico. Na binkoštno nedeljo vozi vlak št. 81 iz Trsta do Nabrežine v dveh delih. Binkoštni ponedeljek podvojitve se brzo-vlaka št. 1 in št. 2. Poleg vožnje, kakor običajno na binkoštni ponedeljek posebni osobni vlaki med Ljubljano-Reko-Trstom ter Korminom in Postojno. Binkoštni ponedeljek podvoje se vsi osobni vlaki med Trstom, Gorico in Tržičem. — Na postajah, kjer imajo vlaki priklop (Anschluss), čakajo na zamujene vlake samo drugi deli podvojenih vlakov. Brzovlaki bodo sploh ojačeni, da se s tem izogne neprijetnemu priklopanju vozov na postajah in zamudam.

— **Občni zbor društva poštarjev,** poštinih upravnikov in ekspeditov ter društvene bolniške blagajne se je vršil dne 22. maja t. l. v Pulju v hotelu „Belvedere“. Predsednik poštar g. Modic iz Litije je pozdravil zastopnika poštnege ravnateljstva nadsvetnika g. Marcocchia in navzoče člane. Društvo je imelo preteklo leto 9 častnih in 117 rednih članov. Predsednik se tudi spominja umrlih članov in prosi navzoče, da se v znak sožalja dvignejo s sedežev. Zapisnikarjem je bil voljen poštar iz Sodražice gosp. Fajdiga. Izvršuj sklep lanskega občnega zbora, pri katerem je bil nadpoštar g. Al. Schrey voljen častnim predsednikom, mu je dne 9. septembra l. l. deputacija izročila diplomu. G. Schrey je ob tej priliki podaril društvu 140 kron. Predsednik pozivlja navzoče, da se v znak zahvale vzdignejo s sedežev. Dne 16. marca t. l. so na Dunaju vsi zastopniki vzajemno nastopili, in če se morda za sedaj tudi ničesar ne dožene, dosežen je moralni uspeh, ker so se skoraj vsi državni poslanci zavzeli za poštne uslužbence in odločno zahtevali, vlada naj vendar enkrat ugodi povsem opravičenim zahtevam poštinih uslužbencev na deželi, kar storiti je trgovinski minister tudi obljubil. Bojazan zaradi izdane naredbe glede slug, je glasom izjave trg. ministra neosnovana. Radi 35letnega službovanja bode „Zveza“ pravočasno potrebne ukrenila. Iz poročila „Zveze“ in seje državnega zbora z dne 5. aprila t. l., občni zbor tedaj lahko uvidi, da ne preostaja drugega, kakor vztrajati ter vzajemno in odločno iti dalje edino prave pot, katero so zastopniki nastopili, dokler ni dosežen zaželeni cilj. Občni zbor je brzojavnim potom prosil „Zvezo“, da na primeren način izreče imenom društva najiskrenejšo zahvalo vsem onim poslancem, ki so se dne 5. aprila in pozneje tako krepko potegovali za zboljšanje razmer poštinih uslužbencev na deželi, katere niso več primerne 20. stoletju, in jih prosi njih daljne naklonjenosti. Poročilo obeh računskih sklepov je občni zbor z zadovoljstvom uzel na znanje. Poštar g. Danilo iz Amiša je poročal, da člani v Dalmaciji ne izstopijo iz društva. Iz ustanove v znesku 198 kron 78 vin. in 150 kron je občni zbor podelil podpore potrebnim članom, katere je predlagal centralni odbor. Predlog „Skupno varovanje proti vplomu“ je bil z večine glasov odbit. Nadpoštar g. Schrey je predlagal, poštna uprava naj naroči poštним komisarjem, da pregledajo poštne lokale in ako spoznajo iste dovolj varne proti vplomu in požaru, naj eventualno škodo trpi uprava sama. Dalje je predlagal, naj se izkuša doseči, da bodo poštarjem tudi službena leta pred 1879 všteta v penzijo in sicer proti primernemu doplačilu. Poštar g. Grego iz Pirana predlaga popolni nedeljski počitek in podelitev poštinih mest III. razreda 1. do 3. vrste izključno izprašanim ekspeditorm in ekspeditoricam. Občni zbor je sklenil sledeče: Deluje naj se z vsemi dovoljenimi sredstvi za zvišanje plač vsem poštinih uslužbencem na deželi, za 35letno službovanje, volilno in domovinsko pravico ter stalno legitimacijo na vseh železnicah. Skliče naj se še tekom tega leta na Dunaju splošni shod poštarjev, ako v kratkem trg. minister, oziroma vlada ne izpolni svoje obljube. — Občni zbor vrši se drugo leto v Trstu. Predsednik se še zahvali gosp. pošt-nemu nadsvetniku na njegovem pohodu in zaključuje občni zbor s trikratnim „slava“-klicem na Njega Veličanstvo.

— **Shod socialnih demokratov v Gorici** se je vršil preteklo nedeljo v hotelu „Central“. Vkljub neprimerno živahni agitaciji, bila je udeležba zelo pičila; to je dokaz, da je bivših veliko sodrugov

izgubilo zaupanje do svojih voditeljev, ki so lansko leto pokazali v prav svitli luči lju-bezen do svojih sodrugov. Na neprestano dreganje in zasledovanje se je posrečilo nekaternikom dokazati, da so voditelji društveno blagajno prav „pošteno“ praznili, in pri tem sami dobro živeli iz doneskov ubogih trpinov. — Strankino glasilo „La nuova idea“ dala si je plačevati mastne „schweigelder“, katere so spravili voditelji v svoj žep. Ta in še druga nepoštena dejanja so izpodkopala socialno - demokratskim vodite-ljem pri sodrugih popolnoma zaupanje in težko jim bode napraviti v Gorici zopet trdne organizacijo.

— **Slovenske novice iz Amerike.** Umrli je v Clevelandu 28letni ne oženjeni Ignacij Trček, doma iz Vrhnike. Ponesrečila in umrla je v Ameriki Slovenka Doroteja Krašovec. V Trmountainu Mich si je zlomil nogo ro-jak Janez Pintar.

— **Zgodovina kolesa.** Neki železniški čuvaj je prišel na Vič k „Jožetu“, naj mu posodi kolo, da se popelje na Do-bravo. Jože mu je zaupal, a mladega kole-sarja ni bilo nazaj, marveč jo je pobrisal na Notranjsko. Kolesar pa je v Ljubljani pri Jaxu dobil novo kolo na obroke. Pri Jaxu pa je Jože zasledil tudi pedala svojega kolesa. Brž se je peljal z vlakom k kole-sarju ter prinesel kolo na rami domov.

— **Toča v Istri.** V Humu, v pod-občini bužetske krajne občine, je toča v po-nedeljek popoldne pokončala ves poljski pridelek. Padala je kakor orehi debela toča skoro pol ure ter pobelila polje, kakor da bi bil padel nanje sneg.

— **Poštna vesti.** Za poštarje oz. poštarice na svojih desedanjih prostorih so imenovani: Ema Payer v Begunjah, Franja Rovšek na Viču, Marija Uršič v Medvodah, Gabrijela Blinc na Vinici, Marija Zorman v Nabrežini, Franciška Zabavnik pri Devici Mariji v Polju, Lucija Kovarčič pri Sv. Luciji in poštini pomožni uradnik Franc Ambrožič na Hrušici za Bovec. — Prestavljeni sta poštini pomožni uradnici Roza Vadenal iz Bele Peči k sv. Ani na Gorenjsko Julija Bizjak od sv. Ane v Bovec in Ana Rihteršič iz Grahovega v V. losko.

Štajerske novice.

š **Umrli** je v Mariboru gostilničar g. Anton Hofer.

š **Iz Drave** so potegnili mrtvo truplo hčere posesnika Brudermana iz Mar-berga.

š **Odvetniška vest.** Posle umrlega odvetnika dr. Jožefa Names-nigga v Ljutomeru je prevzel začasno tamošnji odvetnik g. dr. Karol Gross-man.

š **Iz Soštanja.** Vodstvo hotela „Av-strija“ je prevzel v lastno oskrbo gospod Fran Rajšter. Dne 12. t. m., na bin-koštni ponedeljek priredi g. Rajšter na vrtu koncert „Soštanske narodne godbe“.

š **V Sevnici ob Savi** so našli delavci pri kopanju neke kleti glinasto po-sedo, v kateri je bilo nad 1000 raznih sre-brnjakov iz 16. stoletja, kakor denar ce-sarja Maksimilijana I. Ferdinanda I. in raznih škefov. Denar je gotovo nekdo v oni dobi zakopal pred Turki.

Koroške novice.

k **Sestanek slovenskih ko-roških posojilničarjev** bo v Celovcu na binkoštni ponedeljek dopoldne. G. dr. Brejco bo poročal o potrebi tesnejšega združenja naših posojilnic; msgr. Podgorc o bodočih kreditnih reformah in njihovem vplivu na posojilnice.

k **Politični shod** priredi „Kat. pol. in gospodarsko društvo za Slovence na Ko-roškem“ na binkoštni ponedeljek, dne 12. t. m., po večernicah v Slovenjem Plajbergu v hiši gosp. Simona Lav-sekarja, p. d. Zarka. Kot govornika bodeta nastopila g. deželni poslanec Grafenauer in urednik „Mira“ Ekar.

Ljubljanske novice.

lj **Milliaria v Ljubljani.** Redko kako mesto ima tako krasen razgled po okolici, kakor se nam razvije z Grada nad Ljubljano. To tudi od daleč prišlega tujca, ako se vstopi pred mestno hišo, nehoti vabi na Grad, le prave poti geri ne more najti. Da bi ozka, umazana ulica od Vodnikovoga spomenika peljala na krasni značilni ljub-ljanski vršič, to mu pač ne pride na misel, in ako parkrat stopi po tej ožini, pa lepe slike in napise po stranskem zidovju opa-zuje ter občuduje domačo našo izobraženost, kmalu začuti pod nogami ne le rezko ka-menje, temveč tudi vedno več mehkih mej-nikov, se ustraši in zbeži nazaj. Če pa tujca kak domačin vendarle pripelje na vrh, se ti ne more dosti načuditi krasoti razgleda, pa nesnažnosti poti in nemarnosti onih oblasti, ki imajo tukaj dolžnost in besedo. Tako je predvčerajšnjim prišlec iz glavnega mesta sosedne dežele kar ogorčen potožil: „Kaj tacega bi pri nas zastojni iskali! Vsako večje

mesto bi dohod do tega kraja krasilo z naj-večjo radodarnostjo? Centralno avstrijsko mesto bi ga pa malo da ne pozlatilo!“ Lan-sko leto je prišlec iz Černovca bil silno iznenaden o razgledu iz ljubljanskega Grada in se je teden pozneje prav laskavo in z lepim spominkom zahvalil prej neznanemu gospodu, ki ga je bil na Grad spremlil. Res, gospodje, zadnji čas je, da se spomnite svoje dolžnosti v tem oziru, in ako že odbor za lepšanje mesta in sprehajalcev nima pri-like opazovati „cestnih mejnikov“ (millia-ria) po poti na Grad, prosimo zdravstveno oblast, da povzroči, kar je treba, ako noče, da tudi Ljubljano okuži miliaria.

lj **Ljudska veselica** pevskega društva „Ljubljana“, katere se vrši na binkoštno nedeljo na Koslerjevem vrtu, utegne postati ena največjih in najlepših ve-selic letošnjega poletja. Najširši program bode občinstvu kar največ v zabavo, pa tudi v koncertnem oziru bode gotovo po-vsem zadovoljno. Poleg drugih večjih zbe-rov prednašalo bode društvo glasbeno sliko „Dolazak Hrvata“ s tenor-, bariton in bas-solo, s tercetom, kvartetom in spremljevanjem orkestra. Solo partije se na-hajajo v rokah gg. Dachsa, Globelnika, Po-lašeka, Pavška in Bukška. Upamc, da bode občinstvo to veliko prireditev v naj-ogromnejšem številu posetilo. Podrobni spored je: godba slav. pešpolka Leopold II., kralj Belgijcev, št. 27. Petje vodi društveni pevovodja gosp. profesor. Ante Dekleva. I. Petje: A. Nedved: „Ljubezben in pomlad“, zbor s tenor-solo. Ivan pl. Zajc: „Dolazak Hrvata“, velika glas-bena slika s tenor-, bariton- in bas solo ter spremljevanjem orkestra Fr. Herbič: „Slo-vanski brod“, zbor. — II. Godba: 1. Fučik: „Triglav“, koračnica. 2. Zajc: „Boisky čarovnica“, overtura. 3. Linke: „Luna“, valček. 4. Zajc: Duet in finale iz opere „Zrinski“. 5. Strobl: „Poster v“, polka francoska. 6. Komžak: „Zlobudranje“, potpouri. 7. Cibulka: „Vesele dogodbe“, valček. 8. Rosenkranz: „Planinski šopek“, fan-tazija. 9. Eilenberg: „Mlin v črnem gozdu“, idila. 10. Koračnica. — III. Kegljanje na dobitke. I. do-bitek 30 K, II. 15 K, III. 10 K, IV. 8 K za največ serij, V. šaljivi dobitek za največ-krat devet Serija treh lubčev 20 vinarjev. Kegljalo se bode dne 11., 12. in 18. junija, vsakokrat od 9 ure zjutraj do 9. ure zve-čer. — IV. Srečelov, ples, razne ljudske igre. — Vstopnina 40 vin. P. n. člani in otroci so vstopnine prosti. Začetek ob 4. uri popoldne. V slučaju ne-ugodnega vremena vrši se veselica na bin-koštni ponedeljek — K obilni udeležbi vabi odbor.

lj **Umrli** je tukajšnji odvetnik dr. Ka-rol Ahazhizh, star 71 let. N. v m. p.!

lj **Odlični gost.** V Ljubljani se muči gđ. Emilia Greene Balch, profesorica narodne ekonomije na vseučilišču Welesley. Dama potuje na državne stroške ter pro-učuje slovanske razmere.

lj **Znani cirkus Zavatta** je do-šel semkaj in bo imel jutri ob 8. uri zvečer svojo prvo predstavo s znižanimi cenami. V Trstu je imel cirkus Zavatta 150 predstav, ki so vse bile zelo obiskane.

lj **Po ceni je prišel do novega kolesa.** Včeraj popoldne je bil ukraden delovodji pri tapetniku Puca, Francu Čer-netu, popolnoma novo Dürrkopp-Diana kole, vredne 300 K. Černe je bil popustil kolo v veži v Selenburgovih ulicah št. 6, med tem ko se je mudil v hiši. Ko se je vrnil je na-šel v veži mesto svojega, popolnoma staro, nič vredno kolo. Tat je dosedaj še neznan.

lj **Skupaj trčila** sta sinoči na fran-čiškanskem mostu dva izvoščeka. Ko sta se srečala sta se tako nerodno izognila eden drugemu, da sta zvozava trčila in obstala. Oba izvoščeka imata pri kočijah precejšno škodo.

lj **Ponesrečil** se je danes dopoldne pri zgradbi nove domobranske vojašnice 20 letni delavec Vincencij Spacapan iz Senpasa pri Gorici.

lj **Društvena godba** priredi jutri zvečer v restavraciji pri „Novem svetu“ (Marije Terezije cesta) društveni kon-cert za člane. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

lj **Lepe fotografije** o zadnjem iz-letu „Glasbene Mauce“ je razstavil v Ba-hovčevitrgovini na sv. Petra cesti g. Vesel.

lj **Tatvini.** Strojniku Francu Zupanu je bila danes zjutraj ukradena iz sobe v Kodolijevem gradu srebrna ura, vredna 20 kron. — Hlapcu Josipu Kralju v St. Petru pri Rudolfovem je pa bila ukradena srebrna ura in niklenasta verižica, vredna 24 K in 4 K denarja. Tat je znan.

lj **Aretovan** je bil včeraj popoldne na Zaloski cesti 20letni Izidor Kante iz Šmarja pri Ajdovščini radi tatvine. Kante je prenočeval v noči od 15. na 16. maja pri kajžarju Hafnerju na Suhi pri Skofji Loki, kjer je porabil priliko, da je ukradel ponoči iz Hafnerjevih hlač okrog 36 kron denarja,

in odšel še predno je Hafner vstal. Izročili so ga c. kr. sodišču.

Lj Javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti bo jutri, v soboto, od pol osmih do pol desetih zvečer. Pokušalo se bo lahko 18 različnih vin iz raznih dolenskih in vipavskih vinskih gor.

Lj Odhod 1. bataljona 17. pešpolka iz Ljubljane na Rakek-Unec bo dne 1. julija; bataljon se vrne v Ljubljano dne 19. julija, kjer ostane do 1. avgusta; ta dan se odpelje z vlakom k vajam skupno s polkom v Celovec ter se vrne na to v Ljubljano šele po končanih jesenskih vajah.

Lj Pešpolk št. 27 odide iz Ljubljane dne 19. julija na Notranjsko in dalje na Primorsko, odkoder se vrne šele po končanih vajah dne 10. septembra.

Lj Za kruhom. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 42 Slovencev in 6 Hrvatov.

Lj Izgubljena je zlata broža z brijanti, vredna 240 K. — Delavčeva žena Marija Gostinčarjeva robec v katerem je imela 10 K denarja — Polir Alojzij Pahor prest bankovec za 20 K. — Solska učenka Ivana Lampetova denarnico z manjšo vsoto denarja.

Razne stvari.

Najnovejše.

Spomenik iznajditelju plinove razsvetljave, francoskemu kemiku Filipu Lebonu, postavijo Francozi. Češka trgovska akademija v Brnu bo s prihodnjim šolskim letom podržavljena.

Angleški časnikarji, 16 gospodov in 4 dame, so predvčeršnjim prišli v Prago. Čehi so jim priredili navdušene sprejeme.

Jetniki so se uprli v zaporih okrožnega sodišča v Hoczovu. Vojski so morali streljati. En jetnik je mrtev, več ranjenih.

Kermu ni dala dovoljenja za ženitev, je v Krakovu ustrelil slušatelj filozofije Burzynski svojo mater in sebe.

Ponarejalec denarja Liebl je bil na Dunaju obsojen na pet let težke ječe.

Telefonistinja v nevarnosti. V Temešvaru je med viharjem udarila strela v telefonsko centralo. Strela je zadela telefonsko manipulantinjo, ki je sedaj na eni strani popolnoma hroma.

Stotnik pobegnil. Računski stotnik Müller je pobegnil iz Lvova. Poneveril je 6000 kron. Služil je pri vojakihi že 39 let.

Potres v Albaniji. V Skadru so 6. t. m. zopet čutili močan potres. Divjal je tudi vihar. Ponoči so čutili več potresnih sunkov.

Kako je general Wrangel postal z vojnimi poročevalci. Stari ruski general Wrangel je strahovito sovražil vse škrice, pisarje, najbolj pa vojne poročevalce. Ko se je začela 1864. vojska z Danci, se je prikazal v Wrangelovem tabou angleški poročevalec „Timesa“. Wrangel ga je z največjo jezo odslovil. Toda Anglež se ni dal kar tako meni nič, tebi nič odsloviti. Šel je v Berlin k Bismarku in si tu izpisloval od njega priporočilno pismo za generala Wrangla. Potem se je zopet pedal v pruski vojni tabor in stari general se je sedaj moral udati. Natiem pa je prisegel poročevalcu maščevanje. Povabil je Angleža k obedu. Tu ga je prijel za roko in ga peljal k princu Frideriku Karlu, da ga predstavi. Predstavil ga je pa na ta originalen način: „Kraljeva visokost, imam čast da Vam predstavim poročevalca „Timesa“, ki je dolgo let lagal o pruski politiki. Bismark mi piše, naj ga dobro sprejem in to bomo storili, da bo odslej boljše od nas pisal.“ Poročevalec jo je nato kmalu odkuril.

Poslanec Pakiž ponesrečil.

Iz Sodražice se nam poroča: V torek so se med Sodražico in Ribnico konji s poštnim vozom ustrašili nekega otroškega vozička in odskočili s ceste nastran, nakar se je voz prevrnil. Med potniki, ki so bili v zaprtem vozu, se je najbolj poškodoval g. poslanec Primož Pakiž, vendar je upanje, da poškodba ni smrtno nevarna. Sopotniki so le neznatno poškodovani. Naša iskrena želja je, da nam gospod poslanec prav kmalu ozdravi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Norveška proti Švedski.

Stokholm, 9. junija. Velikanska množica je priredila kralju Oskarju ovacije.

Kralj se je zahvaljeval. Nad eno uro se korakale množice mimo kralja pejoč narodne pesmi. Kralj je zaklical „hura“ narodu in nečaku prestolonasledniku Gustavu Adolfu.

Stockholm, 9. junija. Kljub ostri politični krizi je vse mirno. Velika množica je napram ločitvi ravnodušna, večina zvezo ne ceni posebno, le manjšina je razburjena. Pred dnevi je vlada naročila svojim diplomatičnim zastopnikom pri raznih dvorih, naj poizvedo, kako stališče bodo zavzele, če naznani Norveška razdružitev.

Kristianija, 9. junija. Držav. zbor je včeraj pooblastil predsednika naj odpošlje kralju sklenjeno adresno. V cerkvenih molitvah na Norveškem je črtana molitev za kraljevo rodbino. Oddelek za bogočastje je dal duhovščini navodila, naj namestu te molitve moli primernejše molitev za demovino.

Stockholm, 9. junija. Soboto po binkošti bo kralj osebno otvoril švedski drž. zbor. Kralj je danes brzojavil norveškemu polkom, da jih ne odveže od prisege zvestobe.

Pulj, 9. junija. V mornarskem arzenalu je odpuščenih 500 laških delavcev, baje zato, ker so glasovali pri volitvah z laško iredentarsko stranko. Odpuščenih bo še več in nadomeščenih s slovanskimi in nemškimi delavci.

Moskva, 9. junija. Na carja je poslana adresa zemstva in plemstva, ki ga poziva, naj, predno ne bo prepozno, skliče ljudsko zastopstvo, ki bo pretresovalo mirovne pogoje in odločilo, ali naj se vojska konča ali pa da se namestu sedanje vojske nadaljuje narodova vojska. Tako bodo prenehali notranji boji in pod narodno zastavo bo stala vsa Rusija. Adresa končuje: V Tvojih rokah, car, je slava Rusije, notranji mir in dedščina, katero si sprejel od dedov. Zavedi se pravočasno velike odgovornosti, katero imaš pred Bogom in Rusijo!

Hodejda, 9. junija. (Arabska.) Vstaši so zavzeli pred dvema dnevoma Katabu in Zo, sedaj so pa obkolili Tais. Iz Hodejde je poslana pomoč.

Peterburg, 9. junija. V Vasaru so 5. t. m. streljali na Rumune. 20 oseb je bilo ustreljenih in ranjenih. Drugo jutro so se ponavljali atentati na Rumune. Streljalo se je s streh in iz hiš. Nato so pričeli streljati tudi Rumuni. Vrgli so bombo. Kroglice so švigale mimo kazakov. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje.

Rim, 9. maja. Papež je odposlal mikadu lastnoročno pismo, v katerem se mu zahvaljuje, ker je katoliškim misijonarjem dovolil iti v Mandžurijo in jim dal podpore za gradnjo njihovih domov.

London, 9. junija. Iz Mandžurije prihaja presenetljiva vest, da so Japonci okupirali Omo so na poti od Kirina proti Vladivostoku.

London, 9. junija. Rusko zunanje ministrstvo dementuje? odločno vest, da je Rusija povprašala po ruskem poslaniku v Washingtonu za japonske mirovne pogoje.

Washington, 9. junija. Pri zadnji avdijenci ameriškega poslanika v Peterburgu je izjavil car, da je pripravljen upoštevati nasvet, naj se sklene mir, ter se je zahvalil za prijazne Rooseveltove besede. Avdijenca je bila prav prisrčna.

Washington, 9. junija. Japonska nikakor noče naznaniti mirovne pogoje prej, predno se osebno ne sestanejo pooblaščenca obeh sovražnih držav. Urediti je še mnogo podrobnosti, vendar Roosevelt upa, da mu bo omogočeno, v kratkem uradno naznaniti japonske pogoje.

Tržna poročila

od dne 8. junija 1905.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 16.16 do 16.18; rž za okt. K 13.14, do K 13.16; oves za okt. K 11.22 do 11.24; koruza za julij K 15.08 do 15.10.

Pšenica: ponudbe in povpraševanje srednje, tendenca mirna. — Prodaja 20.000 met. st. neizpremenjeno. Vreme nestanovitno.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebe	Podajina v 24 urah v mm.
8	9. zveč.	729'1	+18'4	sl. jug.	obl.	0'3
9	7. zjut.	731'9	+15'1	sr. vsvz.	.	
	2. pop.	731'1	+17'2	p.m. jvzh.	.	

Srednja včerajšnja temp. +19'7, norm. +16'9.

1176

Josipina Ahazhizh roj. Zeschko naznanja v svojem, kakor tudi v imenu svojih otrok **Vike** pl. **Haumeder**, dr. **Viktorja Ahazhizh**, c. kr. sodnega tajnika, **Izabele Schleyer** in **Josipa Ahazhizh**, asistenta c. kr. državne železnice, svojega zeta **Leopolda Schleyer**, c. in kr. polkovnika v generalnem štabu, svojih sinah **Sidy** in **Ide Ahazhizh**, svojih vnukov **Lili**, **Leo**, **Like**, **Aleksandra**, **Fine** in **Marije Immaculata**, kakor tudi vseh ostalih sorodnikov vest o nena-domestni izgubi svojega iskrenoljubljenega soproga ozir. očeta, tasta in starega očeta, preblagorodnega gospoda

dr. Karola Ahazhizh

dvornega in sodnega odvetnika ter posestnika,

ki je danes ob 3/4. uro popoldne po dolgi mučni bolezni, preden s svetimi zakramenti zakramenti v 71. letu svoje dobe mirno zaspal v Gospodu.

Zemski ostanki dragega pokojnika bodo v soboto, 10. t. m. ob 5. uri popoldne v hiši žalosti, Stari trg št. 13 slovesno blagoslovljeni in potem na pokopališču pri sv. Krištofu položeni v rodbinsko rakev.

Sv. zadušne maše se bodo brale v raznih cerkvah.

Prosi se tihega sožalja!

Ljubljana, 8. junija 1905.

Lepa birmanska darila!

Krasna darila za **birmo**, kakor ure, verižice, križce, obeske, prstane, zapestnice, sploh

najrazličnejšo zlatino in srebrnino v modernem secesijonističnem slogu po najnižjih cenah priporoča p. n. občinstvu,

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice, filijalka na Mestnem trgu. 256 52-22

Novi ceniki tudi po pošti brezplačno.

Oni letniki

„Slov. Prijatelja“

(1860-1862), 1171 3-2

v katerih so natisnjeni govori

„Litanije Lavretanske“

ali pa teh posebni odtisi se kupijo takoj po primerni ceni. Naslov pove upravništvo.

Vojaški koncert

se vrši

vsako soboto

v hotelu, pri južnem kolodvoru

ob prosti vstopnini.

—o—

Začetek ob 8. uri zvečer.

Z velespoštovanjem udani

Lorber.

857 13-5

Po celem svetu znani so naši čudovito po ceni čevlji.

Moški štiljetni, trpežni, s čepico par gld. 2 90

Moški čevlji na trakove, trpežni in eleg. „ „ 3 25

Damski čevlji na trakove, lični in trpežni „ „ 2 90

Damski čevlji na trakove, črni in barvani, solidni in praktični „ „ 1 80

Otroški čevlji na trakove, črni in barvani, solidni in praktični „ „ 1 —

Specialiteta: **Goodyear svetovno blago.**

Alfred Fränkel

komanditna družba.

prodaja izdelke najpomembnejše tvornice za čevlje v monarhiji.

Podružnica v Ljubljani le v Spital. ulicah 9.

Zastopnica: Josipina Herrisch.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, sredk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izžrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako žrebanje.

Kulantna zvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnio. 18 150-60